

Ільїна Ю.М. (Київ)

МЕТОДИКА ДОСЛІДЖЕННЯ ЖИТТЄВОГО СЦЕНАРІЮ «УСПІХ»

Анотація

У статті надано методику дослідження життєвого сценарію «Успіх», розроблену автором. Задачею методики є синтез окремих елементів ментальної моделі дорослої людини в психологічну модель життєвого сценарію, створення індивідуальних еталонних моделей по кожному критерію життєвої успішності та створення бази для усвідомлення, створення проекту трансформації ментальної моделі в більш успішну, адаптовану до особистих якостей, вікових, гендерних і соціальних аспектів життєдіяльності респондента.

Ключові слова: психологія життєвого успіху, псевдосценарій, модель успіху, розумова модель життєвих виборів, методика дослідження інтелектуальної моделі.

Постановка проблеми: В процесі проектування дистанційного курсу психологічних компетенцій успішності ми зіштовхнулись з проблемою самовизначення, усвідомлення дорослою людиною власної ментальної моделі в цьому аспекті. Очевидно, що формувати проект змін, трансформацій ми маємо на реальній психологічній моделі життєдіяльності, що керує поведінкою індивіда сьогодні. У зв'язку з цим метою нашої подальшої праці стало віднайти методику, за якою можливо буде свідомо керувати власною ментальною моделлю життєвого успіху. Це включає розробку теоретичної та практичної моделі успіху, а також дистанційного курсу розвитку психологічних компетенцій успішності дорослих.

Існуючі тести та опитувальники не дають можливості створити методику дослідження, яка б сприяла виділенню інструментарію для усвідомлення життєвого сценарію, моделі, та визначенню засобів трансформації ментальної моделі у більш адаптивну, успішну, результативну. Існують тести, які можна було б використати для діагностики тих чи інших елементів, але не для всього комплексу. З іншого боку, комплексність, як задача, здається нам важливою, тому що створення науково обґрунтованої, валідної комплексної методики дослідження життєвого сценарію допоможе вже самим фактом його використання, навіть без подальших розробок методу впливу – через усвідомлення власної ментальної

моделі, її «білих» плям, з переліком можливостей для змін та блокіраторами - полями «комплексів». Інакше кажучи, сама методика має бути психокорегуючим засобом, через високий рефлексивний вплив, усвідомлення власного життєвого сценарію та аспектів, які роблять його не таким успішним, як хотілося б людині. А програма впливу, побудована на якісних вихідних даних, прогнозовано буде більш результативною.

Тож наша розвідка має на **меті** опис нашого дослідження, труднощі, з якими ми зіткнулися, та досягнення. Дана методика дослідження буде корисною для психологів, тренерів СПТ-направленості, бізнес-тренерів та освітян.

Результати дослідження. Проаналізуємо далі, з яких субмоделей складається ментальна модель «Життєвий сценарій» у дорослої особи:

1. первинні ментальні моделі - матриця ментальної моделі, історичне коріння, яке поєднує родинні моделі, засвоєні у докритичному віці, та рішення, які вже є витісненими з зони усвідомлення, але керують поведінкою надалі,
2. філософсько-релігійні коріння, тощо;
3. гендерні, статеві моделі: протомоделі, та антисценарії про свій та протилежний гендер;
4. вікові особливості, які мають найбільш плинний характер;
5. соціальні моделі: фінансова психологічна модель, комунікативні моделі, та ін.;
6. моделі розвитку, від індивідуальних ініціюючих факторів, до ціннісно-мотиваційної карти розвитку та життєдіяльності;
7. психофізіологічна та фізіологічна складова: від психосоматичного малюнку до базових емоційних станів, акцентуацій-невротизацій, темпераменту, тощо;
8. Сценарій особистості – через що проявляється наша модель – це псевдо- модель, ідеальні метамоделі, мій псевдосвіт – збірна декларативна частина ментальної моделі дорослого, ми б назвали цю частину «кладовище еталонів», за якими «робиться життя», але які не є

адаптивними, чи втілюваними конкретною особою, інколи такі моделі є навіть небезпечними, але найчастіше неусвідомленими.

Потрібним є якісний інструментарій для усвідомлення, «збірки» власних субмоделей ментальної моделі. Субмоделі мають як універсальні принципи, які можуть бути типізовані; так й індивідуальні, що можуть бути лише усвідомленими за допомогою проєктивних методик та експертних пояснень.

Нами розроблено комплексну методику дослідження життєвого сценарію «Успіх» (КМДЖС «Успіх») на базі класичного та сучасного психологічного інструментарію, практичного досвіду та власних доробок. Теоретичною основою розробки є філософські, фізіологічні та психологічні теорії Аристотеля, Гіппократа, Піфагора, Ф. Бекона, К.Г.Юнга, А.Адлера, Е.Еріксона, Л.Бурбо, І.Малкиної-Пих, А.Менегетті, Д. Бромлей, використані також підходи Л.Колберга, М. Рубнера, В. Бунака, Д. Ельконіна, Р.Дальке, Д.Дитріх, Г. Крейга, Н.Чомського, Р.Бейлі, та інших фахівців.

Методика дослідження (надалі для зручності ми будемо називати її КМДЖСУ) має модульну структуру, кожен модуль має свою назву. Ми називаємо ці модулі субтестами (назва робоча). Всі елементи-субтести КМДЖСУ (з 1-го по 10-й) виходять з розробленої нами п'ятифакторної моделі успіху (універсальні критерії у визначенні моделі успіху: суб'єктивне відчуття задоволеності життєдіяльністю та її результатами по п'яти базових рівнях: фінансовий стан, емоційний базовий ресурс, стан здоров'я, афективні і професійні стосунки/здатність встановлювати конструктивні взаємовідносини, здатність змінювати поведінку (побутова форма – здатність вчитися). [4] Нумерація елементів відповідає номерам субтестів КМДЖСУ. Схему методики представлено на *Мал. 1*.

Паперова версія методики апробована протягом 2006-2010 років, з 350 учасниками тренінгових програм експериментальної площадки, комерційних установ, з якими підписано договори про співпрацю. Дослідження проводилося добровільно у складі навчальних блоків. 23 особи стали учасниками лонгітюдної групи, на якій ми перевіряли точність даних на протягом 3,5 років, тестування

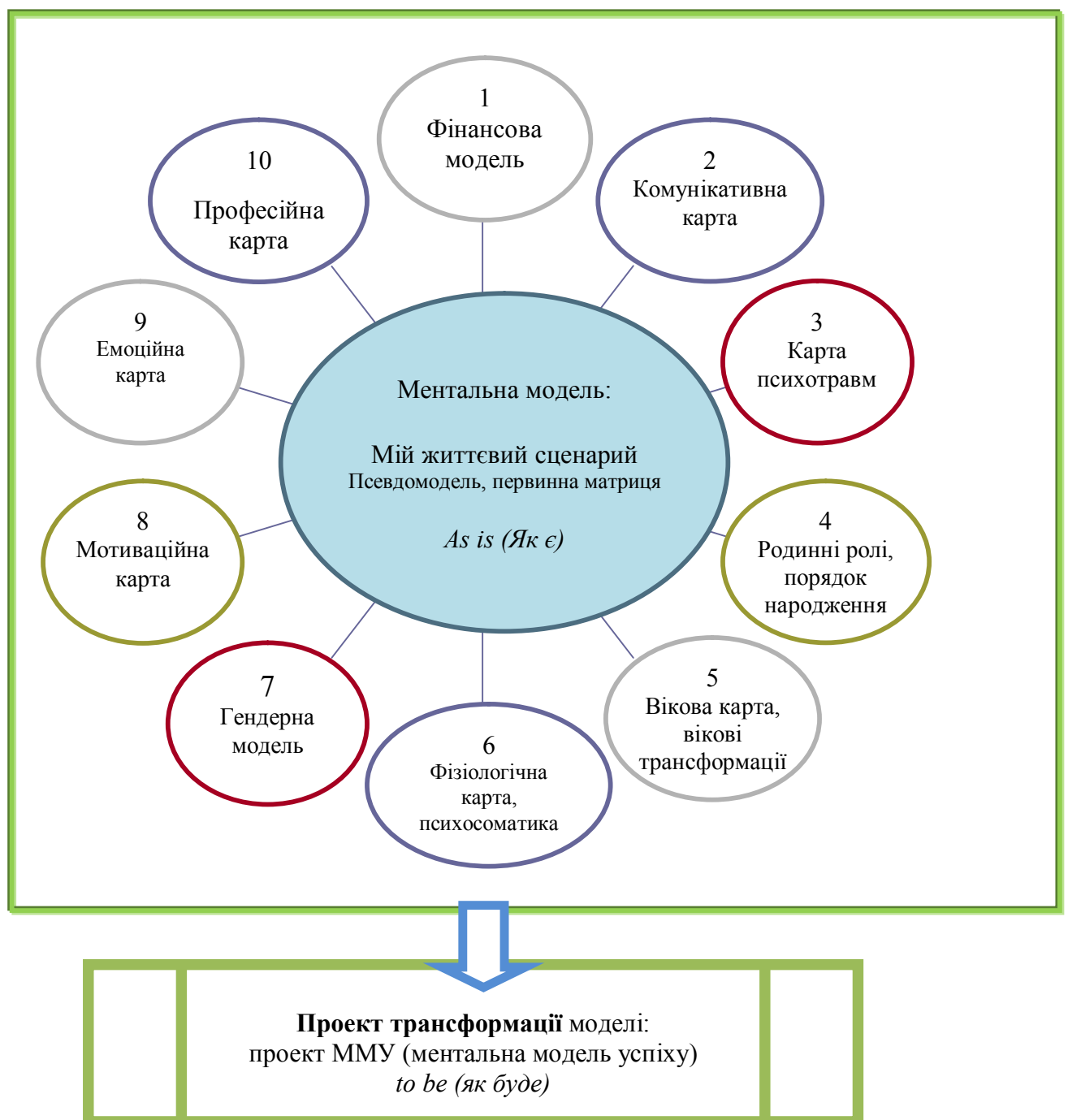
даної групи проводилося з кроком у 12 місяців. Дані прогнозів та вихідних моделей виявились точними на 87% . В ході дослідження 100% респондентів відмітили високе прикладне значення КМДЖСУ, найбільш значущими стали такі результати (наведено неранжовано):

1. Усвідомлено власні блокуючі субмоделі, в більшості випадках після даного дослідження людина надовго залишалася під впливом отриманих результатів, Цікаво, що зі 100% респондентів 80% замислились над необхідністю змін (група А), а 20% (з тих 80%) здійснили трансформаційні дії (ми розглядаємо цю групу, як групу з високою готовністю до змін - група Б);
2. усвідомлено психосоматичний портрет (тут група А склала 60%, група Б - 10%);
3. усвідомлено фінансову модель (група А – близько 95%, група Б – близько 20%);
4. відрефлексовано комунікаційну карту (група А – 70%, група Б – 30%);
5. вікова модель стала важливим результатом для 100% респондентів, тут мав місце цікавий результат: прийняття своєї моделі у більш ніж 90% респондентів, та суб'єктивне відчуття полегшення від знання цієї моделі, тож ми виділили вікову модель як окремий навчальний модуль у нашому ДКР «Успіх».

Інші результати також мають досить високі оцінки значущості респондентів. Оцінювання проводилося постановкетуванням з пропозицією ранжувати субтести від 1 до 10, та надати вагу (від 1 до 10 кожному субтесту) за критеріями:

- значущість результатів - вимагає замислитись, сильна емоційна реакція;
- цінна нова інформація, просто цікаво;
- мотивує до змін, хочу діяти негайно;
- деструктивно, зниження настрою, демотивація;
- Інше (що саме?). Це поле для відповіді використали більше 15% опитаних, більшість відповідей була перефразуванням попередніх фраз чи поєднанням варіантів (наприклад, негативна емоція + хочу діяти).

В кожній групі респондентів відзначалася деяка складність процесу самостійної обробки результатів, на базі виправлень ми зробили певні корективи в інструкціях. Складним було також те, що інтерпретування проєктивних методик залежить від професійної підготовки того, хто проводить дослідження, тому ми допрацювали саме ці проблемні зони. Після внесення коректив, ми запрограмували нашу методику, наразі ми викладаємо її у відкритому дистанційному розвивальному курсі «Успіх», курс буде доступним широкому загалу вже у 2011 році, частину субтестів відкрито з вересня 2010 (адреса ДКР «Успіх» www.dlc-success.org).

Мал.1. Логіко-структурна схема КМДЖСУ.

Описання КМДЖСУ. На початку дослідження ми проводимо обов'язкову реєстрацію, формуємо базу даних по якісному дослідженню та для можливості повторного проходження методики через певний час, або після проходження Дистанційного Курсу Розвитку «Успіх» (ДКРУ). Проект розвитку – власний курс навчання формується саме за результатами КМДЖСУ. Паспорт учасника має в собі такі питання:

1. ПІБ, потрібно для подальшої ідентифікації та сертифікатів, свідоцтв;
2. Стат. Вік. Соціальний статус – з запропонованими для вибору опціями;
3. Фінансовий статус. Оскільки це питання делікатне, до того ж в нашому суспільстві відноситься до «табуєваних» у вигляді прямих питань, то ми пропонуємо 6 варіантів, які дозволяють обрати відповідь, що матиме значення для бази, але не вимагає надмірної відкритості. Запропоновано шість рангів – від «вистачає на всі необхідні, бажані речі та розкоші» до «Живу за чужий рахунок, в боргах». Судячи з відповідей, ми знайшли вірне рішення, тому що респонденти відповідають на це запитання без побоювань, близько 64% наводять пропонувані цифри поряд – у полі для введення тексту: «Впишіть суму, якої б вистачило в Україні для даної позиції» (необов'язкова опція).
4. Освіта, вчена ступінь, кількість дипломів про вищу освіту.
5. Місцезнаходження, тип поселення, кількість проживаючих;
6. Сімейний стан, наявність дітей;
7. Та певна маркетингова інформація – наприклад: хто порекомендував вам наш курс, чи як ви знайшли даний сайт.

Такі питання дозволяють нам створити портрет наших респондентів, вдосконалювати наші методи під конкретну аудиторію. Реєстраційні дані пов'язані з усіма субтестами.

1 субтест КТЖСУ. Назва «Арифметика життя». Завданням субтесту є усвідомлення власної фінансової ментальної моделі (аспекти: динаміка та рівень). Тест побудований на усвідомленні моделей поведінки у зароблянні, зберіганні фінансових статків, витратах, несвідомо дозволеній фінансовій динаміці (чи закладено в мою модель дозвіл на зростання та розмір зростання; дозвіл базується на інтегрованих еталонних моделях і рішеннях, які людина робила у дитячому та підлітковому віці, коли формується власна еталонна фінансова модель), дані можливо порівняти через певний проміжок. У результаті учасник має власний вирахований дозвіл фінансової динаміки, та тип мислення в аспекті рівня фінансових досягнень (від службовця до інвестора). Дана методика є унікальним, психологічно обґрунтованим тестом. За даними наших учасників, він має великий емоційний вплив, навіть через декілька років людина згадує про цей мотиваційний вплив – поштовх до змін. Також високим є процент запиту на зміни своєї моделі. Цікавим нам здався також такий результат: до 5% учасників відмітили, що проходження даного тесту заспокоїло їх, навіть застерегло від невдоволення, тому що людина усвідомила, що досягла саме того рівня, якого прагла.

2 субтест КТЖСУ. Назва «Комунікативна карта». Цей субтест дозволяє визначити ефективність комунікаційних компетенцій, результуючим чинником яких є здатність до встановлення, зберігання та розвитку конструктивних, розвивальних стосунків. Учасник за запропонованою схемою може визначити ефективність контактів у ближньому, афективному та соціальному оточенні, а потім співвіднести долю результативних контактів з такими, які є фруструючими, регресивними, та визначити причину таких стосунків. Це дозволяє змінити поведінкову модель, підвищує психологічну готовність до навчання, трансформацій, та власну відповідальність за побудову комунікацій. В результаті учасник отримує «комунікативну карту» та рекомендації з покращення ситуації, еталонні експертні статистичні оцінки, що є додатковою платформою для змін.

3 субтест КМДЖСУ, психотравмуючий досвід. Назва «Життєвий багаж». Завданням субтесту є усвідомлення власного комплексного профіля, поведінкових патернів, побудованих на психотравматичному досвіді, тому що на

формування моделі життєвого успіху великий вплив, згідно до результатів нашого дослідження, чинить власний досвід, особливо в емоційних сценах. На додаток, за статистикою, негативно-забарвлені, травмуючі «сцени» мають на порядок вищу вагу у порівнянні з позитивними. Часто висновки-рішення витісняються, та можуть бути визначені через дію копінгових механізмів (англ.: *coping, coping strategy*) це те, що робить людина, аби подолати (*to cope with*) стрес. Субтест направлено на створення комплекс-карти (психологічні комплекси та улюблені захисні механізми). Наразі триває збір кількісних даних. Карта поєднує когнітивні, емоційні та поведінкові стратегії, що їх людина використовує в повсякденному житті. Усвідомлення своєї карти психотравм, своїх копінгових стратегій та розуміння, що цим можна керувати, змінювати, також додає людині психологічного ресурсу, покращує якість життя. Субтест побудовано у проєктивно-технологічній парадигмі, людина складає опис власного життя у вигляді «лего-конструктора», вибираючи частини з бази даних: казок, описів травмуючих ситуацій (використано власну базу побутово-соціальних ситуацій), описи моделей з світових та вітчизняних кінофільмів, літературних персонажів, тощо. У результаті тестування людина отримує власний збірний «лего-сценарій» з висновками-прогнозами, потім оцінює створений програмою сценарій та прогнози розвитку, побудовані за логікою вибраного твору, персонажу. Усвідомлення власного життєвого сценарію є корисним через яскраве висвітлення причин помилкових виборів, не результативних, руйнівних для даної особистості еталонів та створює мотиваційний поштовх до зміни сценарію, підвищення, чи виховання відповідальності за власну долю, за авторство власного сценарію.

4 субтест КМДЖСУ, назва «Родинні ролі». Родинні ролі впливають на життєвий сценарій найсильніше, тому є важливим усвідомлення їх. Для визначення родинної карти ми використовуємо теорію А. Адлера та власні розробки, де важливими є порядок народження, родинні, так звані «перші сцени» та поведінковий родинний профіль аналогічної та протилежної статі. Учасник обирає з переліку власний порядок народження (єдина дитина, друга, третя дитина,

остання, т.і.), тип первинних сцен, родинні типажі та отримує опис, прогноз поведінки та рекомендації щодо посилення власної позиції. [1]

5 субтест КМДЖСУ, назва «Вікова модель» Життєвий сценарій успішності людини вочевидь пов'язаний з віковими аспектами, за нашими дослідженнями більше 60% респондентів відмічають вік як координати життя, цитуємо: успіх приходить з 30 до 40 років, у 20-30 років успіхом є виконання «обов'язкової життєвої програми» - обрати професію, створити родину, фінансово забезпечити її. Начебто вірно, але важливим є розуміння індивідуального шляху, якісне управління власним часом життя, що вимагає і розширити рамки, і, водночас, виставити «точки перевірки». Засмучує, що у моделі нашого суспільства не враховується психологічний вік, що наша вікова модель часто-густо домінує над нашими бажаннями. Тому важливим і корисним є даний тест, який ми створили на базі теорій К.Юнга, Е.Еріксона, досліджень Крейга, філософських джерел та власних доробок. Субтест ознайомлює з «психологічними реле» нашої психіки (це 1-3-5-7-9-11-22- річні цикли), розширює горизонти майбутнього (за К.Г.Юнгом, наприклад, психологічна юність – період розвитку, триває до 63 років), дає можливість створити карту розвитку та досягнень, дає розуміння психологічно складних періодів життя та рекомендації щодо покращення самовідчуття у будь-якому віці (наша модель охоплює вік від 7-ми років до 88. (Для старшого віку поки що одержано мало результатів досліджень, але ми сподіваємось, що їх буде достатньо через деякий час). [5, 11, 13] Також у тесті є цікавинка - можливість порівняти психологічні науково обґрунтовані положення з положеннями древніх мислителів – від Аюрведи (стародавнє індійське положення про гармонійність людини) до Аристотеля, Соломона. Субтест важливий ще й тому, що подібних науково - обґрунтованих методик для дорослих та людей похилого віку дуже мало.

6 субтест КМДЖСУ, назва «Карта здоров'я». Завдання даного субтесту полягає в ознайомленні людини з біолого-фізіологічними засадами успішності, так би мовити успішності власного тіла, та в усвідомленні адекватних методів впливу для поліпшення ситуації у сфері власного здоров'я. Тест побудовано з

використанням розробок І. Малкіної-Пих, Л.Колберга, Б.Теплова. Логіку субтесту вибудовано у проектно-технологічній парадигмі: спочатку людина створює проект власної фізичної успішності, потім проходить діагностику за картою психосоматики, де отримує власний психосоматичний профіль з психологічними причинами такої ситуації, психологічні рекомендації щодо покращення ситуації. Після цього визначає формулу свого темпераменту (стале об'єднання індивідуальних динамічних особливостей особистості, тип нервової системи, який визначається співвідношенням основних властивостей нервової системи: сила, зрівноваженість та рухливість процесів збудження та гальмування. [9] Саме з цією частиною нашого субтесту пов'язано авторський підхід щодо типу та формату навчання, розвитку, трансформацій як у нашому курсі, так і в інших ситуаціях, бо темперамент відповідає за швидкість сприйняття, мислення та довготривалість утримання уваги, легкість переключення, темп та ритм будь-якої діяльності, інтенсивність психічних процесів тощо. [9]

7 субтест КМДЖСУ, назва «MvsЖ». Субтест дає можливість вибудувати власний гендерний профіль за формулою індивідуального поєднання маскулінності, фемінінності та андрогінії. Субтест побудовано класичним методом – вибір відповіді із запропонованих варіантів. У результаті ми отримуємо п'ять типів формул (перше слово - біологічний ключ, друге - соціально-психологічний): жінка-фемінінна, жінка-маскулінна, чоловік-маскулінний, чоловік-фемінінний, ч/ж-андрогінія (психологічна андрогінність вимагає високих показників і по фемінінності, і по маскулінності, що дозволяє менш жорстко дотримуватися статевої ролі та вільно переходити до «жіночих»/ «чоловічих» видів діяльності). Разом з власним гендерним типом людина отримує можливість усвідомлення власного еталонного гендерного стандарту за нашою методикою, та малюнок власної поведінки у міжстатевих відносинах. Даний субтест є важливою складовою сценарію людини, за нашими дослідженнями найбільше «білих плям» у наших респондентів знаходилося в родинних, фінансових та гендерних картах.

8 субтест КМДЖСУ, назва «Мотиваційно-ціннісна карта», психотип. Даний субтест побудовано на унікальних розробках А.Н.Чомського (*A.N. Chomsky*),

допрацьованих Р.Бейлі, та нашої адаптації даної моделі. На наш погляд, методика LAB-profile (language and behavior) є найкращою для визначення мотиваційно-ціннісного профілю людини, через те, що вона захищена від соціально-очікуваних відповідей, несвідомого чи свідомого викривлення інформації. Ми використовуємо частину методу, саме його мотиваційні метапрограми (так називаються фільтри методу), які з високою вірогідністю дають можливість прогнозувати власну поведінку у різних контекстах: робочому, особистісному та ін. Усвідомлення власних реальних цінностей дає можливість будувати життя з їх урахуванням, та, за результатами наших фокусних груп, зменшують кількість життєвих помилок. В результаті проходження субтесту людина отримує власний профіль, рекомендації щодо гармонізації власного життя, пов'язані з її профілем [3, 12].

9 субтест КМДЖСУ, назва «Емоційна карта». Емоції та почуття людини обумовлені соціальними умовами існування та мають особистісний характер, вони є важливою складовою життєдіяльності, що сигналізують про сприятливі та несприятливі стани організму, психіки. Успішністю у цьому контексті ми вважаємо такий ресурсний стан, котрий дозволяє підтримувати життєву активність на бажаному рівні, мати такий конструктивний настрій, котрий робить життя кращим. Субтест побудовано з декількох тестів, які вибудовують емоційну карту у чотирьох емоційних станах: настрої, афекти, стреси, фрустрації, пристрасті. Для визначення звичних емоцій (суб'єктивні переживання, що є сигналом сприятливого/успішного чи несприятливого стану організму, психіки) ми використовуємо модифіковані нами тести десяти базових емоцій К. Ізарда та шкалу емоцій Р. Хаббарда з власними доповненнями. Також ми доповнили ці тести діагностикою на формулу почуттів (стенічні – такі, що збуджують активність) та астенічні (знижують активність, пригнічуючі). Емоції та почуття важливо розпізнавати, бо вони є станами психіки, які детермінують поведінку, поступки, діяльність людини, якщо емоції (зовнішня сторона проявів людини) та почуття (переживання, внутрішня сутність, впливають на духовність) є сталими деякий час, це впливає на зміну в будь-який бік – підвищення життєвої успішності, або навпаки. В цій частині нашої комплексної методики ми також використовуємо тест

на емоційний інтелект наших англійських колег (наразі ми ведемо переговори про дозвіл перекласти та використовувати російськомовний варіант тесту. http://www.queendom.com/tests/access_page/index.htm?idRegTest=1121).

10 субтест КМДЖСУ, Професійна карта. Для діагностики ми використовуємо синтез результатів всіх попередніх субмоделей, для перевірки підходящої для людини сфери діяльності.

Місце гуртування субмоделей: «Псевдомодель, сцена». Дана частина нашої методики дозволяє усвідомити репрезентативну частину власної моделі, яку найчастіше ми «носимо» у соціумі, ту, яку ми часто називаємо власною моделлю. Псевдомодель людини складається з еталонів, які людина обрала на протязі життя, це збірна декларативна частина ментальної моделі дорослого, ми інколи називаємо цю частину моделі «улюблене кладовище еталонів», за якими «робиться життя». Важливо аби частина результативних моделей була у процентному відсотку більша за частину неадаптивних, нерезультативних. Також у формулі псевдомоделі ми вимірюємо процент трансформаційних моделей (точка ініціації змін), який повинен бути не меншим, ніж нормативний, у кожному віці. Цей субтест є інтегруючим, він оцінює також результати попередніх субтестів, тому його проходять після проходження усього розробленого нами комплексу КМДЖСУ. Субтест побудовано у проектно-технологічній парадигмі.

Висновки. У статті подано огляд нашої методики дослідження життєвого сценарію «Успіх». Після кожного субтесту учасник має можливість висловити своє ставлення до результатів, що також є статистичною базою для подальших розробок. Заповнення усіх субтестів є обов'язковим, якщо учасник хоче отримати свій максимально повний життєвий сценарій, в іншому разі людина обирає субтести на власний розсуд. Але це не дає допуску до навчання у нашому дистанційному курсі. За статистикою «паперового» проходження, КМДЖСУ викликав майже стопроцентну зацікавленість у наших респондентів. Це, звісно, може бути викликано ще й високою довірою до нашої дослідницької групи, але має і статистичне значення. Дослідження показало, що інколи є складним розділити життєву модель на чіткі прошарки, тому, досліджуючи власну ментальну модель з

різних точок зору, приділяючи увагу певним акцентам, ми отримуємо більш якісний результат – повний життєвий сценарій, з ймовірно відсутніми, або зведеними до мінімуму «білими плямами» на цій карті. Після завершення бета-тестування запрограмованої методики (пілотне дослідження), буде розпочато кількісний аналіз на порталі нашого дистанційного курсу.

Література

1. Адлер А. Понять природу человека. — СПб.: Гуманитарное агентство “Академический проект”, 1997. — 256 с.
2. Дернер Д. Логика неудачи. — М.: Смысл, 1997. — 244 с.
3. Ільїна Ю.М. СМД-тренінг по трансформації ментальних (розумових) моделей дорослих: Методичний посібник для проведення тренінгу «Управління змінами». — К.: ЦТІ, 2007. — 80 с.
4. Ільїна Ю.М. Успішні люди змінюються самі. // День. — 2010. - № 103. — С. 6
5. Крайг Г., Бокум Д. Психология развития. 9-е изд., - СПб.: Питер, 2005. - 940 с.
6. Леонтьев А. Н. Потребности, мотивы и эмоции. — М.: Изд-во МГУ, 1971. - С. 1, 13-20, 23-28, 35-39.
7. Малкина-Пых И.Г. Психосоматика. — М.: Эксмо, 2008. — 1024 с.
8. Небылицын В.Д. Темперамент. // Психология индивидуальных различий. Тексты. / Под ред. Ю.Б. Гиппенрейтер, В.Я. Романова. - М.: Изд-во МГУ, 1982. - С. 153—159.
9. Теплов Б.М. Проблемы индивидуальных различий. - М.: Педагогика, 1961. - 312 с.
10. Фельдман Я. Основы общей теории человека. // <http://jfeldman.narod.ru/moscow20.htm>
11. Юнг К.Г. Психологические типы / (Пер. Лорие С. под ред. В. Зеленского). - СПб.: Азбука, 2001. — 736 с.
12. Chomsky N. Syntactic Structures. — Berlin: Walter de Gruyter GmbH & Co, KG, 2002. — 117 p.
13. Erikson, E. Identity and the life cycle. — N.Y.: Norton, 1980. — 219 p.

14. Kohlberg L. Stage and Sequence: The Cognitive Developmental Approach to Socialization // (Ed.) Goslin D.A. Handbook of Socialization Theory and Research. - Chicago, 1969.

МЕТОДИКА ИССЛЕДОВАНИЯ ЖИЗНЕННОГО СЦЕНАРИЯ «УСПЕХ»

Аннотация.

В статье представлена методика исследования жизненного сценария «Успех», разработанная автором. Задачей методики является синтез отдельных элементов ментальной модели взрослого человека в психологическую модель жизненного сценария, создание индивидуальных эталонных моделей по каждому критерию жизненной успешности, и создание базы для осознания, создания проекта трансформации ментальной модели в более успешную, адаптированную к личным особенностям, возрастным, гендерным и социальным аспектам жизнедеятельности респондента.

Ключевые слова: психология жизненного успеха, псевдосценарий, модель успеха, интеллектуальная модель жизненных выборов, методика исследования интеллектуальной модели.

RESEARCH METHOD OF LIFE SCENARIO «SUCCESS»

Annotation

In the article the psychological complex test is presented. It was developed by Yu.N. Ilina. The aim of the test is to synthesize an adult person's individual elements of the mental model into a psychological model of the life scenario, and to develop individual reference models for each criterion of life successfulness (according to 5-criteria model of life success by Yu.N. Ilina). Also the aim of the test is to develop the basis for awareness of the model and to develop the project of mental model transformation into more successful and adapted to individual features, age, gender and social aspects of life of an individual.

Key words: the psychology of life success, pseudo-scenario, the model of success, the intellectual model of life choices, the research method of intellectual model.

ДОВІДКА ПРО АВТОРА

Юнона Миколаївна Ільїна, кандидат психологічних наук, старший науковий співробітник лабораторії нових інформаційних технологій Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України